

1937-1987
ÆRØ FILATELISTKLUB

50 ÅRS JUBILÆUMSUDSTILLING
30.-31. MAJ 1987
PÅ MARSTAL CENTRALSKOLE

Ærøskøbing gamle posthus

Ærøskøbing gamle posthus er bygget i 1749 det er det ældste uden for København. Huset var i privateje til staten købte det i 1918. – Fra 1749-1830 og 1886-1977 har dele af bygningen fungeret som posthus.

Ærøskøbing gamle posthus åbnede igen i sommeren 1980, men nu som post- og frimærkeudstilling, og med salg af frimærker. Interiøret er søgt genskabt med møbler fra postmesterkontoret ved Københavns omkarteringspostkontor årgang 1912. Ærøskøbing gamle postkontor er i vinterperioden mødelokale for Ærø Filatelistklub.

Besøg
det gamle
Posthus

fri entré

Besuchen
Sie
das alte
Postamt

Eintritt frei

Visit the
old Post
Office

Free admission

Ærø

Ærø er perlen i det sydfynske øhav. Et ferieparadis for hele familien, og et eldorado for naturskere. Øen er lige værd at gæste sommer som vinter – efterår – som vår.

Nyd en solrig »dasedag« ved en grøftkant, en tur i blæsten mens bølgerne brydes mod stranden, eller brug tiden til at kigge på de mange smukke huse, gårde og møller, som Ærø er så rig på.

Ærø er let at komme til – over vand og fra luften – men svær at løsrive sig fra.

Byerne er som den ærøske natur: maleriske, spændende og rige på oplevelser. Bindingsværkshuse, brosten, smalle stræder, krogede gader og dertil den særprægede ærøske specialitet: de smukt dekorerede døre.

Byerne er også stedet, hvor fortid og nutid mødes. I havnene ligger moderne eksempler på den ærøske maritime ekspertise, parate til at føre de stolte søfartstraditioner videre. Overalt kan malere, tegnere og feriefotografer finde de skønneste motiver.

Ærø er rig på stolte kæmpehøje og jættestuer, der trækker linien tilbage fra en fjern fortid. Øen er både en del af historien og har samtidig sin egen historie i direkte forbindelse med de slesvigske hertugdømmer.

Øens kirker fortæller hver deres egen historie, og på museerne i Ærøskøbing og i Marstal minder flaskeskibe, malerier, og skibsmodeller om dengang, da ærøske skibe stod havnen ud for fulde sejl for at gøre øens navn kendt over hele kloden.

En ÆRØ-FERIE er en broget buket af oplevelser – det er en »opdagelsesrejse« øen rundt på cykel – det er børnevenlige strande med masser af sand og krystalklart vand – det er saltvandssprøjt i håret under vindfyldte sejl – det er hyggesnak i havnen, når man har lagt til kaj – det er storslåede naturoplevelser og festligt samvær på campingpladsen, vandrerhjemmet, kroen, hotellet eller »det lille ydmyge sted«.

De ærøske turistforeninger byder jubilæumsgæsterne velkommen til Ærø, og vi benytter lejligheden til at lykønske Ærø Filatelistklub med 50-års dagen, samtidig med at vi ønsker initiativtagerne held og lykke med den flotte udstilling.

Ærøskøbing Turistforening

Eva Hadberg
Turistchef FdT

Marstal Turistforening

Arne Ravn
Turistchef FdT

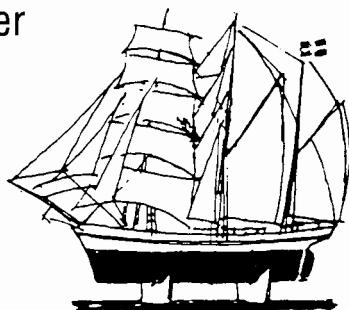
Besøg skipperbyen Marstal

hvor vi bl.a. kan tilbyde:

Sommerhuse/ferielejligheder
til rimelige priser.

Lejrskoleophold

- på hyggelige bondegårde
- på Marstal Vandrerhjem
- på Marstal Campingplads
i hytter og vogne.

Cykeludlejning og turforslag.

Hesteudlejning i naturskønt inddæmmet nor.

Gode fiskemuligheder.

... og en masse andet

RING OG HØR NÆRMERE

MARSTAL TURISTBUREAU

Kirkestræde 29 . 5960 Marstal . Tlf. 09 53 19 60

Ærø posthistorie

v/Arne Pedersen

Når vi i dag modtager og afsender vor post, så betragter vi det som en ganske naturlig service, – men for 2-300 år siden var det noget ganske nyt, noget som man ingen erfaring havde i.

Imidlertid opstod der et behov for postal forbindelse mellem landsdelene og mellem landene, – kongelig post, og dermed rigspost blev sendt med kurerer, men almindelige mennesker havde som regel ingen, eller meget få muligheder for at sende post.

Det største behov har sikkert ligget hos datidens handelshuse og købmænd. Disse handelshuse og købmænd var som regel placeret i kystbyerne, hvor deres varer ankom med skib, og disse skibe medtog så breve og gods når de igen stod til søs, – men mange gange kunne der jo gå adskillige måneder før sådan post nåede frem.

I 1624 oprettede Chr. IV det første danske postvæsen, som ved kørende bude skulle varetage transporten af pakker og breve til Hamborg, – mens den gående post skulle vareage den indenlandske postbefordring. – I 1653 blev der en forbedring i postgangen, idet der blev udnævnt en generalpostmester (Poul Klingenberg) over Danmark og Hertugdømmerne.

Selvom Ærø kun er en lille del af hele det store postsamarbejde, så har øens postvæsen alligevel haft meget dramatiske perioder, især indtil den egentlige organisation af postvæsenet.

Ærø hørte siden middelalderen til Hertugdømmerne, og dermed til Slesvig. I visse tider til den kongelige del, – i andre til den hertugelige del. Ved hertug Christians død i 1633 blev Ærø delt mellem de fire sønderborgske linier, men blev atter i årene 1719-1749 samlet under den danske krone, omend øen stadig i politisk henseende hørte til Nordborg amt, og dermed til Slesvig.

Da Ærø kom under kronen i 1749 blev øen tilsluttet det danske postvæsen, og der blev oprettet en bipostrute mellem Fåborg og Ærøskøbing.

Helt uden postal forbindelse med omverdenen før 1749 har Ærø naturligvis ikke været. – Vi ved at der fra meget gammel tid har været en sejlroute mellem Marstal og Ristinge på Langeland, og i Huberts »beskrivelse af Ærø« står der: »Som det vides havde Ærø allerede i det syttende århundrede en ordentlig post, – og da dens hovedhensigt var at befordre communication mellem herskabet (Slesvigske hertuger) og øens indvånere, så gik den over Søby og Mommark til Sønderborg og Gluksborg. – Omkostningerne ved denne indretning synes at have været lignet på indvånerne som en skat, men da en del borgere i Ærøskøbing i 1704 vægrede sig ved dette pålæg, så traf man anden indretning, – dog først efter at have straffet de genstridige« citat slut.

I 1705 blev der indført nye retningslinier for øens postvæsen, – bl.a. blev der nu indført faste takster for breve og pakker, – de hertugelige breve og embedsbreve befordredes dog stadig gratis, men til gengæld betalte de to hertuger, Philip Ernst og Christian Carl der ejede en del af Ærø, hver 3 rdl. årligt til brevbærerne.

I 1744 blev øens postvæsen overdraget til borgmester Brolund i Ærøskøbing, imod at han holdt et dygtigt postbud og lod de ankomne breve udbringe inden en time efter ankomsten. – Som betaling fik han 1 sk lybsk pr. brev i bærepeng, samt 10 rdl. årligt af byens kasse til kontorhold.

Postbåden mellem Ærøskøbing og Svendborg.

Hovedpostruten for Ærø var stadig Søby-Mommark til Slesvig, – men fra 1749 blev dette ændret til Ærøskøbing-Fåborg-Odense, og denne rute opretholdes indtil 1810. – Turen Ærøskøbing-Fåborg blev udført med en jolle med sejl. – I 1810 får Ærø ændret sin postgang, således at det nu bliver Svendborg, der er Ærøs postforbindelse, og nu sker postgangen nogenlunde regelmæssigt, idet der to gange om ugen sendes brevpost afsted med sejlbåd, – og fra 1838 oprettes endvidere en ugentlig brevpostforbindelse mellem Ærøskøbing og Sønderborg.

I »Håndbog for Reisende« der er udgivet i 1824, kan man læse at Ærøskøbing er en stad på nordsiden af Ærø med omtrent 1400 indvånere, – at der er toldsted, station for brev og pakkepost, og at der er overfart til Rudkøbing, til Fåborg, til Svendborg og tid Thorseng (Tåsinge). Der står endvidere »imellem Ærøskøbing og Svendborg befordres Posten tvende gange Ugentligen ved et Postbud«. (– Mon postbudet har gået på vandet?) – Videre står der »Indvånerne, hvis Sprog er Dansk, blandet med Plattysk, beskæftige sig Formentligen med Søfart og Handel, – dog har Flækken Marstal på Øen større Handel og Skibsfart end Ærøskøbing. Foruden Ærøskøbing gives endnu Tvende Færgestæder på Øen, – det ene i Marstal, Befordrer til de samme Stæder som Ærøskøbing. Det andet i Kirkebyen Søby, er overfart til Als, Fyenshav og Fåborg. På Øen holdes Rettergang i Det Tyske, men Gudstjenesten i Det Danske Sprog«.

I samme »Bog fra 1824« kan man læse, at brevpost fra København ankommer til Ærøskøbing (om sommeren) mandag og fredag, og at brevpost til København afgår fra Ærøskøbing tirsdag og løverdag morgen, samme dag afgår også brevpost til Hamborg.

Men i det hele taget ved vi ikke meget om Ærøskøbings postbefordring før omkring år 1800.

Dette gælder osse for Marstal, idet vi ved, at først omkring år 1800 fik Marstal postforbindelse med omverdenen med gående bud til Ærøskøbing. Denne fodpost har dengang formentlig været fuldt tilstrækkelig til at tilfredsstille marstallernes postale behov. – Om vinteren lå skibene jo stille, og om sommeren, når sejladsen foregik, skete den meste fragtafslutning på den måde, at skipperen, der som regel og-

Anordning og Taxt

for

Færgesarten fra Ristinge paa Langeland.

Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Wendts og Goths, Hertug til Sleebvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken og Oldenbora:

Vaa Generalpostdirektionens alderunderdanigste Forskilling befales allerede følgende Anordning og Taxt for Ristinge Færgeslet paa Langeland, ved hvilken saaledes bydes og befales:

§. 1.
Den af Ristinge Færgeslet Ejer anstaaende Færgemand skal til Færgesletens Beskæftigelse holdes i god og forsvarlig Stand:
en stor Baad eller Tøse, som kan indlade og fere 40 Mand eller 6 Heste,
en Mellembaad, som kan fere 20 Mand, og en Skjæbsbaad, som kan fere 10 Mand, alle forsynede med anstændige og bequemme Sæder for Rejsende,
samt altid have det til Ristinge Færgeslets Forsætning fornødne Waarfab.
Færgeslets Ejer skal holde Landingsstedet vedrørligen reedlig, som han derhos drage Omseer for, at der tilhøret herom bliver ved det bestilte af Reiten ubrændt udfyllt og forsynet Waarfab indsees en Sundhedsbetragtning over det hele Færgeslets Forsætning denne Forretning skal han tilstille Amtet, som med Betænkning over Waarden, hvorpaa de foreskudte Waarfab kunne afsluttes, derefter indsende sammt til Generalpostdirektionen.

§. 2.
Færgemanden skal være ene berettiget til for Betaling at overføre Rejsende og deres Tøj, Gods og Væser, og husestelskabel, der maatte forlanges overført fra Ristinge og den sydlige Del af Langeland til Eider paa Væ og til Strøme, samt fere af de omstaaende Smaasøer.
Den, der behøves at gaae Indgænge i denne Ristinge, skal fere Gangen både dobbelte Færgespenge til Færgemanden, og derhos erlægge til Generalpostdirektionens Posttaksats en Waarf af 2 til 4 Rikd. efter Sjæns Dukslængde, samt hold han efter forer sig paa samme Waarde, erlægge her Gang en Waarf, der udgør det dobbelte af den forer erlægge, og i tilhøret Tilfælde holder Færgemanden Rejsendes for at deraf fere Beslutning, om denne nedre at søge ham ved Reiten.

§. 3.
Færgemanden skal være besigtig med de Rejsende, og tilhøde sine Tøst at disse samme Forhold, og fere for, at enhver bliver uden Ophold og til den bestemte Tid overført.
Rejsende, som ere forsynede med offentlig Waarf paa Færgesbet, skulle snarest muligt overføres uden Betaling.

§. 4.
Der Overfarten maa den nuværende Færgemand ved Færgesbet indstille et Aar efter Rejsens Lykke, efterbære følgende Betaling:

For den største Baad eller Færgen	fra Ristinge til Marstal paa Væ:			Om Sommeren.			Om Vinteren.		
	Rikd.	Sk.	Et.	Rikd.	Sk.	Et.	Rikd.	Sk.	Et.
Rejsende	2	1	0	2	1	0	2	1	0
Rejsende	1	3	0	1	3	0	1	3	0
Rejsende	1	1	0	1	1	0	1	1	0

fra Ristinge til Færgesbet det dobbelte, samt til de andre Or saavel som til Jøen, naar Beskedning derfor af Rejsende maatte antages, efter Færgens Længde saaledes, at for Beskedning paa 2 Mile betales det dobbelte, for Beskedning paa 3 Mile det tredobbelte af den for Beskedning til Marstal ovenfor bestemte Betrag, og saa fremdeles og for mindre Ture i Forhold dertil.

Sommeriden regnes fra den 1ste April til den sidste September, og til Vinteren den øvrige Tid af Aaret men er der saamegen Tid i Forvædet, at man ej uden Fare kan befare det, gaaer ikke ovennævnte Taxt, hvorimod Betalingen bestemmes ved billy Foræning efter Færgens Waarfaktsbet.

Færgemanden skal være ene berettiget til for Betaling at overføre Rejsende og deres Tøj, Gods og Væser, og husestelskabel, der maatte forlanges overført fra Ristinge og den sydlige Del af Langeland til Eider paa Væ og til Strøme, samt fere af de omstaaende Smaasøer.

Den, der behøves at gaae Indgænge i denne Ristinge, skal fere Gangen både dobbelte Færgespenge til Færgemanden, og derhos erlægge til Generalpostdirektionens Posttaksats en Waarf af 2 til 4 Rikd. efter Sjæns Dukslængde, samt hold han efter forer sig paa samme Waarde, erlægge her Gang en Waarf, der udgør det dobbelte af den forer erlægge, og i tilhøret Tilfælde holder Færgemanden Rejsendes for at deraf fere Beslutning, om denne nedre at søge ham ved Reiten.

§. 3.
Færgemanden skal være besigtig med de Rejsende, og tilhøde sine Tøst at disse samme Forhold, og fere for, at enhver bliver uden Ophold og til den bestemte Tid overført.
Rejsende, som ere forsynede med offentlig Waarf paa Færgesbet, skulle snarest muligt overføres uden Betaling.

§. 4.
Der Overfarten maa den nuværende Færgemand ved Færgesbet indstille et Aar efter Rejsens Lykke, efterbære følgende Betaling:

For den største Baad eller Færgen	fra Ristinge til Marstal paa Væ:			Om Sommeren.			Om Vinteren.		
	Rikd.	Sk.	Et.	Rikd.	Sk.	Et.	Rikd.	Sk.	Et.
Rejsende	2	1	0	2	1	0	2	1	0
Rejsende	1	3	0	1	3	0	1	3	0
Rejsende	1	1	0	1	1	0	1	1	0

fra Ristinge til Færgesbet det dobbelte, samt til de andre Or saavel som til Jøen, naar Beskedning derfor af Rejsende maatte antages, efter Færgens Længde saaledes, at for Beskedning paa 2 Mile betales det dobbelte, for Beskedning paa 3 Mile det tredobbelte af den for Beskedning til Marstal ovenfor bestemte Betrag, og saa fremdeles og for mindre Ture i Forhold dertil.

Sommeriden regnes fra den 1ste April til den sidste September, og til Vinteren den øvrige Tid af Aaret men er der saamegen Tid i Forvædet, at man ej uden Fare kan befare det, gaaer ikke ovennævnte Taxt, hvorimod Betalingen bestemmes ved billy Foræning efter Færgens Waarfaktsbet.

Færgesleten skulle hjaelpes ved Ind- og Udførsel af Færgesene, men man ej fere Betænkning, med mindre deres Tjeneste afbenyttes af den Rejsende til hans Tøst eller Bøst Beskedning til eller fra Landingsstederne.

§. 5.
Hvis Færgemanden behøves at have travet hejere Betaling for Overfarten, end nu er eller i Tiden maatte werde fastsat, skal han fere Gang både 5 Rikd. og anden Gang 10 Rikd. til Generalpostdirektionens Posttaksats, men for tredje Gang en saadan Betænkning, hvor sin Færgesbetilling forbrudt.

For at denne Anordning og Taxt kan komme til de Rejsendes Kundskab, skulle de Skrift af samme skickes til Enhveres Efterfyn i Færgesorden, og Taxten skal derhos offentlig ved Landingsbet ved Ristinge paa et saa bequemt Sted, at den kan blive læst af alle den, der besøgte Færgesarten.

Overfører alle Medkommende sig alderunderdanigst have at rette og forbehold.

Iselig forbeholdt kongelig Betaling udfærdiget ved Generalpostdirektionens Underfæst og Segl i Kjøbenhavn, den 2de Marts 1812.

Hauch. Lange. Harbou. Monrad. Koldrup-Rosenwinge.

P. Vogt.

for

Hertugdømmet Slesvig

angaaende

Postforsendelser.

Gesetz

für

das Herzogthum Schleswig

betreffend

Postversendungen.

Frederiksborg Slot, den 18de April 1851.

Konjunktions i Marstal Kirke d. 4 Maj 1851

Milner

Flensborg.

Trykt hos A. S. Kastrop.

Lov angående postforsendelser i hertugdømmet Slesvig, givet på Frederiksborg slot den 18. april 1851, – oplæst i Marstal kirke den 4. maj 1851. – Loven er både på dansk og tysk.

så var reder, havde faste aftaler med sine forretningsforbindelser i Østersøhavnene, så korrespondance var unødvendig. Forbindelsen med hjemmet i Marstal skete vel oftest gennem kolleger der kom fra Marstal eller skulle til Marstal. – Vi skal også huske på, at i modsætning til Ærøskøbing, hvor Landfogeden og Øvrigheden residerede, så havde Marstal ingen større Embedsstand, – formentlig kun præsten og toldinspektøren, der var de eneste, der kunne tænkes at have en større korrespondance.

Omkring 1850, da England ophævede korntolden, steg fragterne stærkt, og der blev stigende efterspørgsel efter skibsrum. Samtidig sker der det, at marstallerne udvider deres flåde, – de bygger skibene større, således at de får større lastevne, og samtidig større auktionsradius. – I 1851 var der 200 skibe hjemmehørende i Marstal, men i 1855 var der 234 skibe.

Som tidligere nævnt, var posten mellem Marstal og Ærøskøbing sendt med gående bud, – men det er klart, at med den stærkt voksende skibstrafik, og den deraf følgende større korrespondance, måtte en fodpostbefordring blive højst utilfredsstillende, og et længe næret ønske, om at få eget posthus, og en bedre postforbindelse med omverdenen, voksede hos befolkningen. – Der han i den forbindelse nævnes, at fodposten mellem Marstal og Ærøskøbing i årene 1816-1834 blev udført af Inger Rasmusdatter, kaldet »Post-Inger« og derefter, indtil 1852 af hende søn, Frederik Carlsen. Fodpostturen, der var på 24 km, skulle udføres på en bestemt tid, og for hvert kvarter fodposten kom for sent, kunne han idømmes en bøde på en mark. Betalingen for hele turen var 4 Mark. – Fodposten havde lov tid at medtage private kommissioner, – bl.a. hente medicin på apoteket i Ærøskøbing, som dengang var øens eneste apotek.

Men tilbage til posthistorien i Marstal. – Allerede i 1846 havde etatsråd Carstens, der var landfoged i Ærøskøbing, opfordret skipper og danebrogsmand Rasmus Madsen Rasmussen (også kendt fra molebyggeriet i Marstal) til at arbejde for oprettelse af et posthus i Marstal, – han sender ham et brev, hvori han bl.a. skriver:

Jeg har fatten den Ide, at Byen Marstal skulle ansøge Generalpostdirektionen om

»Nyt syn« på frimærker

D. C. JØRGENSEN

○ OPTIK ○

TORVET . MARSTAL

TELEFON 09 53 11 29

Erø Boghandel

KONGENSGADE 33

5960 MARSTAL

09 531077

oprettelse af et Brev- og Pakkepostkontor i Marstal og at du dernæst skulle gøre dig umage for at blive ansat som Postmester. Hvad siger du dertil? – For at bevirke det første, måtte endnu i denne Vinter, mens Søfolkene er hjemme, en Ansøgning forfattes af samtlige Skippere, – men ikke af Matroser og Daglejere, thi det ville kun skade, – og andre hæderlige Borgere, bl.a. af Embedsmændene«. – Carstens menes iøvrigt, at der nok skal søges flere gange, idet »Det ikke svarer Regning, i små steder, at oprette Postkontor«, – og senere i det lange Brev til R. M. Rasmussen siger Carstens« men i henseende til Postens gang, bliver vi næppe enige, thi du vil have den over Rudkøbing, og jeg over Ærøskøbing«.

Marstal postkontor blev åbnet i 1852, og R. M. Rasmussen blev ansat som postmester.

I årene omkring 1850 var der stærke kræfter igang på Ærø for at få etableret dampskibsforbindelse med de nærmeste byer. – Langeland havde tidligere fået dampskibsforbindelse mellem Lohals og Korsør, og »Langelands Politiske Avis« havde den 25. aug. 1851 en artikel der agiterer for en lignende forbindelse mellem Langeland og Ærø. Landfoged Carstens skriver til postdirektøren om ærøboernes ønske om dampskib, (der var på det tidspunkt ca. 11.000 indbyggere på Ærø). Tanken var, at få indsat et skib, som dagligt skulle sejle mellem Ærøskøbing, Marstal, Rudkøbing og Svendborg. Det var så meningen at der skulle dannes et aktieselskab, som skulle købe færgen, og postvæsenet skulle så betale for brev- og pakke-transport, men det ser ikke ud til at ærøboerne fik svar på denne henvendelse, for i »Ærø Avis« den 25. novb. 1859 (1. årgang) beklager en læser sig over, at postvæsenet ikke vil støtte den påtænkte rute, og samtidig beklager han sig over, at postvæsenet påtænker at udvide den ugentlige postgang mellem Ærø og Als, og han skriver »Man skulle meget hellere forbedre den mest almindeligt benyttede Postrute til Svendborg hvor Post og Passagerer nu må beforders i åben Båd, og jævnligt må tilbinge en Halv Snes Timer i Båden, gennemblødt af Regn og Søvand. – Ærø Avis kommenterer læserbrevet, og siger, at der ikke er mange der benytter Ruten Ærø/Als, og det forklares ved at »med stærk Pålandsvind kan man hverken komme i Land det ene eller andet Sted, men må flakke om på Søen til Vinden lægger sig, og det er vitterligt, at de Både der går mellem Ærø og Als, er de mest ubekvemme Færgebåde, man kan tænke sig, oftest fulde af Hestegødning og Tang (p.g.a. Hestetransport).

Avisen henstiller til generalpostdirektøren, »at man snarere skulle give de Midler, der nu anvendes på den såkaldte »Tydske Post«, til en regelmæssig Dampskibsfart her på Øen. – Generalpostdirektøren sender artiklen til udtalelse hos postinspektør Nissen i Haderslev, der i sit svar går ind for dampskibsforbindelse, men samtidig fremhæver betydningen af opretholdelse af Søby-Mommark ruten. Det var især autoriteterne, der var interesseret i denne postrutes opretholdelse, »Nemlig Toldvæsenet med hensyn til Overtoldinspektoratet i Flensborg, Gejstligheden med hensyn til Biskoppen på Als (Ærø og Als havde fælles Biskop fra 1819 til 1864) de administrative embedsmænd med hensyn til amtshuset i Åbenrå, og landfogderiet med hensyn til appellationsretten og oversagføreren i Flensborg«.

Og Ærøboerne slås videre for at få etableret fast postrute med dampskib, – og Marstal kommer først, idet dampskibet »Rolf« indsættes på ruten Svendborg/Rudkøbing/Marstal, – det var i 1866 – og samtidig inddrages sejlbådsforbindelsen mellem Ærøskøbing og Svendborg. – I Ærøskøbing opgav man ikke håbet om en direkte

T a l t

for

Færgefarten fra Nistinge paa Langeland.

Ifølge dertil meddelt kongelig allernaadigst Bemyndigelse kundgjøres herved følgende Bestemmelser for den Betaling, som vedkommende Færgemand, i hvis Færgerettighed ingen under Mulkt af 2 til 4 Rbdlr. Solv efter Sagens Omstændigheder til Stedets Fattigkasse, foruden Erstatning til den forurettede Færgemand, af dobbelte Færgepenge, maae understaae sig at gjøre Indgreb, tilslades fra 1ste næste Maaned at oppebære i Rigsbankpenge rede Solv eller Repræsentativer efter den bestemmende Quartalscourss ifølge Kongl. aahent Brev af 6te April d. A. Litr. A for Færgefarten fra Nistinge paa Langeland, hvorefter de forøvrigt i Anordning af 21de Marts 1812 givne Bestemmelser forblive fremdeles i Kraft:

Rigsbankpenge rede Solv.			
Om Sommeren. Om Vinteren.			
Rbdlr.	Sk.	Rbdlr.	Sk.
1	4	2	•
1	•	1	2
5	•	1	8

For Befordring fra Nistinge til Vroskjøbing betales det dobbelte, samt til de andre Der saavelsom til Hyen, naar Befordring dertil af Rejsende maatte attraaes, efter Fartens Længde saaledes, at for Befordring paa 2 Mile betales det dobbelte, for Befordring paa 3 Mile det tredobbelte af den for Befordring til Marstal ovenfor bestemte Pragt, og saa fremdeles, samt for mindre Lure i Forhold dertil.

Sommertiden regnes fra den 1ste April til den 30te Septemper, og til Vinteren den øvrige Tid af Aaret; men er der saameget Is i Farvandet, at man ej uden Fare kan befare det, gjælder ikke ovennævnte Tært, hvorefter Betalingen bestemmes ved billig Foræning efter Farens Beskaffenhed, eller ved Øvrighedens Rensdelse ifølge Placaten af 17de October 1815.

Færgesolkene skulde hjælpe ved Ind- og Udfiskning af Fartøjerne, men maa ej fordrø Drickpenge, med mindre deres Tjeneste afbenyttes af den Rejsende til hans Tøjs eller Godses Befordring til eller fra Landingsstederne.

Hvis Færgemanden befindes at have krævet høiere Betaling for Overtarten, end saaledes fastsat er, eller fordrøet Betaling af dem, som til frie Befordring ere berettigede, skal han bøde fra 2 til 4 Rbdlr. Solv efter Sagens Beskaffenhed til Stedets Fattigkasse, og for tredje Gang, en saadan Forseelse begaaes, tillige have sin Færgestilling forbrudt.

For at denne Tært kan komme til de Rejsendes Kundskab, skal et Afstryk af samme steds ligge til Enhvers Eftersyn i Færgegærdene, og Tærten skal derhos opslaaes ved Landingsstedet ved Nistinge paa et saa beqvemt Sted, at den kan blive læst af alle dem, der benytte Færgefarten.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette og forholde.

Generalspostdirektionen, den 18de Julii 1818.

Hauch. Lange.

Monrad. Kolderup-Rosenwinge.

(L. S.)

Bådposten til Birkholm, ca. 1890. Jørgen Rasmussen bjerger agtersmakken før ankomsten til Marstal.
 Efter maleri af marinemaleren I. E. C. Rasmussen. Originalen findes i Marstal Spare- og Laanekasse.

dampskibsrute til Svendborg, og i januar 1874 sender byrådet, gennem amtet, påny et andragende til indenrigsministeriet.

Amtmanden, grev Brochenhus Schack, giver bl.a. andragendet denne påtegning: »... at der må blive givet et Årligt Tilskud af Statskassen til et privat Dampskib, anbragt i denne Fart, og jeg anser det for et billigt Forlangende, at Ærø erholder Post 2 gange Dagligt«, – og senere i brevet skriver han: Endnu bemærkes kun, at hvis der bliver sat et Dampskib i fart mellem Ærøskøbing og Svendborg, bør dette formentlig tillige medbringe Drejø Posten, hvilket kunne ske derved, at når Dampskibet sejler forbi øen, udsendes en Båd fra denne, som Modtager eller Afleverer Posten«.

Også overretssagfører Steenstrup, der var Ærøs rigsdagsmand, rettede henvendelse til Indenrigsministeriet og Postvæsenet, for at få et dampskib igang. – Og Ærøskøbing fik sit D/S Ærø i 1874, og i 1875 påbegyndes regelmæssig dampskibssejlsads mellem Ærøskøbing og Svendborg.

Posthuse – postmestre – stempler *Ærøskøbing*

Borgmester Brolund var den første postmester vi kender til i Ærøskøbing. (1744/49). I 1749 bliver Hans Kehlet postmester, og da postmesteren selv skulle sørge for egnede lokaler, så bygger han posthus i Vestergade (Ærøskøbing gl. posthus), og han sætter egne og hustruens initialer H.K./M.C.K., på karnapkvisten. Senere har der været posthus i Brogade, i Nørregade og højere oppe i Vestergade. – I 1886 blev det igen flyttet til det gamle posthus i Vestergade, – og i 1918 køber staten det for 12.000 kr, og det fungerer til 1977 hvor et nyt posthus bliver bygget. »Det gamle Posthus« bruges dog

Årskøbing gamle posthus

Kvittering for forsendelse med Kongelig Pakkepost, underskrevet Årskøbing Post-Contoir d. 4. Febr. 1842 af postmester Reichwein. –

Krigsråd Friedrich Theodor Reichwein var postmester i Årskøbing i perioden oktober 1830 – 31. aug. 1852.

Han døde i 1864.

stadig, – om vinteren er det mødelokale for Ærø Filatelistklub, og om sommeren fungerer det som postmuseum med salg af frimærker, og det har eget særstempel.

Postmestre ved Ærøskøbing Postkontor:

Borgmester Brolund	1744-49
Hans Kehlet	1749-68
Frederik Kehlet	1768-1809
Chr. Honemann	1810-1830
Fr. T. Reichwien	1830-1852
Frantz T. Kaffka	1852-1883
Søren Mikkelsen	1883-1921
H. V. E. Ishøj	1921-1937
L. N. Larsen	1937-1948
N. H. Cassias	1948-1954
Schwartslose	1954-1966
C. E. Breum	1966-1984

Data for Ærøskøbing postkontor (5970)

1749Bipostkontor

1. 7. 1810Hovedpostkontor

1.10. 1981Underlagt Rudkøbing

Følgende stempler har været anvendt i perioden:

Nr. 589.

Bilag No 8.

Postbeviis.

Reclamation man finde Sted inden 3 Maaneder.

Herr *Karl Christian Rasmussen*

har indleveret af følgende

Værdi *28 rds 74 sk*

Vægt *—*

til *Brace*

i *Kjøbenhavn*

Franco *18 sk*

Gebyr efter Loven *5 sk*
23 sk

Kongl. Postcontoir i Ærøeskjøbing

den *26 juli* 1863

Udfærdiget af

P. Blom
indf.

Postbevis fra Kongl. Postcontoir i Ærøeskjøbing for pakke til Kjøbenhavn, - værdi 28 rds 74 sk. -
porto 23 sk, - udfærdiget 26. juli 1863.

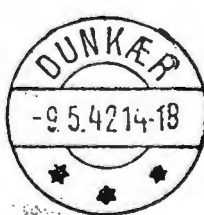

Underlagte posthuse:

Dunkær (5981)

1. 1. 1920 Brevsamlingssted, underlagt Ærøskøbing
1. 5. 1921 Postexp
1. 6. 1979 Brevsamlingssted med adr. 5970 Ærøskøbing
- 1.10. 1981 Underlagt Rudkøbing

Der har været anvendt følgende stempler:

»LOTTE SKO« – *er flotte sko!*

VESTERGADE 43

ÆRØSKØBING

TLF. 09 52 25 80

møbelringen

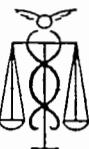
ÆRØ MØBLER

Grundlagt 1851

Ærøskøbing, tlf. 09 52 10 99

Marstal, tlf. 09 53 13 86

Revisionsfirmaet
LESLIE FOLMER i.s.
Registrerede revisorer · frr.

Statene 7 - 5970 Ærøskøbing

Tlf. 52 21 32

Registreret revisor Leslie Folmer

Sigurd

Slagter

Ærøskøbing

Tlf. 52 10 11

H. KJÆR HANSEN

5970 Ærøskøbing - Tlf. (09) 52 12 07

ISENKRAM - SPORT - EL-UDSTYR

SØSPORT - YALE NØGLER

Søndergade 4

SLAGTER

POUL MADSEN

Søndergade 31 - 5970 Ærøskøbing

Tlf. (09) 52 18 27

Hotel "Frøhus"

5970 Ærøskøbing
Telefon (09) 52 10 03

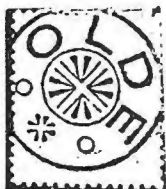

Olde

1.12. 1915 Brevsamlingssted, underlagt Ærøskøbing

1.1. 1920 Nedlagt

Der har været anvendt følgende stempel:

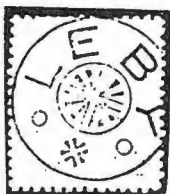
Leby

1.12. 1915 Brevsamlingssted underlagt Ærøskøbing

1. 5. 1954 Postexp Leby-Ærø (5984)

31. 8. 1970 Nedlagt, adr. herefter 5985 Søby-Ærø

Der har været anvendt følgende stempler:

Taxt

for

Søby færgested.

Til Alommark.

Om Sommeren, regnet fra Paaske til Mikkelsdag.

For den største Baad	2 Rdl. 48 St. D. N.
- - mindre do.	2 - „ - - -

Om Vinteren, regnet fra Mikkelsdag til Paaske.

For den største Baad	3 Rdl. 32 St. D. N.
- - mindre do.	2 - 48 - - -
- en Leilighedskrejvende, Sommer og Vinter . . „	- 44 - - -

Kjøbenhavn, den 1 Marts 1869.

S. Danneskjold Samsøe.

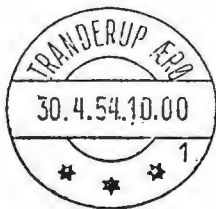
Generalpostdirecteur.

Qund.

Tranderup

1. 1. 1920 Brevsamlingssted, underlagt Ærøskøbing
1. 5. 1954 Postexp, *Tranderup-Ærø* (5982)
1. 6. 1979 Brevsamlingssted med adr. 5970 Ærøskøbing
- 1.10. 1981 Underlagt Rudkøbing

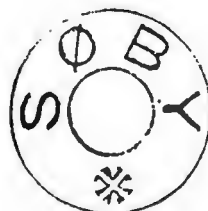
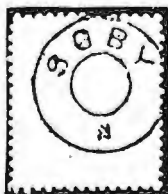
Der har været anvendt følgende stempler:

Søby

1. 4. 1860 Brevsamlingssted underlagt Ærøskøbing
- 1.10. 1866 Nedlagt (herefter udvekslingssted)
1. 8. 1884 Brevsamlingssted underlagt Ærøskøbing
1. 5. 1954 Postexp *Søby-Ærø* (5985)
- 1.10. 1979 Underlagt Rudkøbing

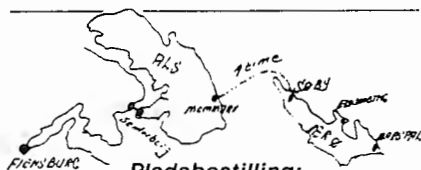
Der har været anvendt følgende stempler:

*Vi er oppe
på mærkerne*

BRUGSEN
BREGNINGE
GODTHÅB
SØBY

SØBY-MOMMARK RUTEN ÆRØ-ALS

Pladsbestilling:

09 58 17 17

KONTORTID: Mandag-fredag kl. 08.00-16.00

Udenfor kontortid i sejltiden

049 6 19 23

bolig·huset
VERNER KOCK SØBY, TLF. (09) 58 13 83

Snedker- og Tømrermester
Skibs- og Bådebygger

Torben S. Rasmussen ApS
Biltlf. 049 66 518

- * Invita køkken og bad
- * Hvidbjerg
- * PVC vinduer og døre
- * Egenproduktion af trævinduer og døre efter mål

Kærvej 4, Søby
09 58 15 18

SØBY SKIBSHANDEL

Ivar Lund

Havnevejen 23 – 5985 Søby, Ærø

Tlf. 09 58 10 20 – 09 58 14 39

Bregninge

1. 8. 1884 Brevsamlingssted underlagt Ærøeskjøbing
1. 5. 1954 Postexp Bregninge-Ærø (5983)
1. 6. 1979 Brevsamlingssted med adr. 5970 Ærøeskjøbing
- 1.10. 1981 Underlagt Rudkøbing

Der har været anvendt følgende stempler:

HELE ÆRØ's FORNUFTIGE INDKØBSSTED

BRUG BRUGSEN, – den kender De

BRUGSEN

Tlf. (09) 53 17 80 **SUPERMARKED** Marstal

Marstal postkontor

Det første posthus i Marstal blev indrettet i postexpeditør R. M. Rasmussens hus i Fiolstræde. Posthuset var forsynet et sort skilt med forgyldt krone, men skiltet har åbenbart ikke lignet andre posthusskilte i hertugdømmet Slesvig, for i 1854 påbød postinspektør Nissen, at det skulle males rødt.

En række år lå posthuset på torvet, endvidere på hj. af Kirkestræde-Kongensgade, i Strandstræde. I 1919 blev den nuværende postbygning opført og taget i brug.

Postmestre ved Marstal postkontor:

R. M. Rasmussen	1852-1864
Thomas Andersen	1864-1875
Jørgen Asmus Nielsen	1875-1878
Theodor Mygind	1878-1896
Fr. Thomsen	1897-1901
J. P. J. Christensen	1901-1908
C. Sennels	1908-1916
J. F. J. Frimund	1916-1917
F. V. V. Hansen	1917-1940
K. Th. Madsen	1940-1957
Ravn	1957-1963
Bastholm	1963-1986

Data for Marstal postkontor: (5960)

1. 6. 1852 Regnskabsførende postexpedition

1.10. 1889 Postkontor

1.10. 1981 Underlagt Rudkøbing

Der har været anvendt følgende stempler:

ECCO – ECCO

FREDDY SKO

Kongensgade 36 . Marstal

Tlf. 09 53 17 44

*Frugt og grønt
Blomster og buketter*

DET GRØNNE HJØRNE

Vestergade 28 . Tlf. 09 53 16 66

Det Grønne Hjørne

Jørgen Jørgensen

Køkkenudstyr . Glas . Porcelæn
Kongensgade 31 . 5960 Marstal . 09 - 53 12 21

MARSTAL - TLF. (09) 53 12 66

Poul Madsen

statsaut. installatør

5960 Marstal

lev vel med el Telefon 09 53 15 84

Belysninger, hvidevarer og brugskunst

5960 MARSTAL
telefon 09 53 10 47

Chr. H. Christensen

v/ Poul E. Christensen

5960 Marstal . Tlf. 09 53 10 60

Gardiner – konfektion

Samler du frimærker?

*Bliv medlem af
Ærø Filatelistklub*

Med Posttrytteren
Ommel - Kragnæs - Marstal

Fra Marstal 824		Hermed <i>1 P med Reproduktionen</i>	
mrkt.		P. № 89	
Postoprævning		Kr.	Øre.
Værdi:	Kr.	Vægt:	Pd. 70 Qv.
Til			
<i>Finantommissionen</i> <i>2de Revisionskommissionen</i> <i>København</i>			
		 	

Pakke til København, frankeret med 16 øre, korrekt porto 2 pund 16 øre (1.1. 1875-30.9. 1887) stp Marstal »89« 13.5. 1878.

B & W Bygning No. 41 »Rolf«

Postforbindelsen mellem de danske Landsdele var i gamle Dage af en meget langsom Karakter. I Aaret 1624 fandtes under det danske Postvæsen ialt syv Postruter, hvoraf den længste var Ruten København-Hamburg over Middelfart.

Gennem Jylland var der en Rute over Viborg til Aalborg, og en langs Østkysten til Randers. Posten besørge des enten af kørende eller gaaende Bude; først i 1653 indførtes ridende Bude mellem København og Hamburg, men Ruten gik nu over Assens-Aarø sund, hvor der i 1938 blev sat et Postdampskib i Fart. Mellem Sjælland og Fyn afløste den første Postdampers Sejlskibene (Bæltsmakkerne) i 1828, og mellem Sjælland og Jylland (Kalundborg-Aarhus) blev regelmæssig Postfart oprettet 1834.

Mellem de mindre Øer var Postforbindelsen ret vilkaarlig, og mellem Fyn-Langeland og Fyn-Ærø blev Forbindelsen opretholdt af aabne Sejlbaade, der medførte Post og Passagerer; de sejlede kun, naar Forholdene tillod det.

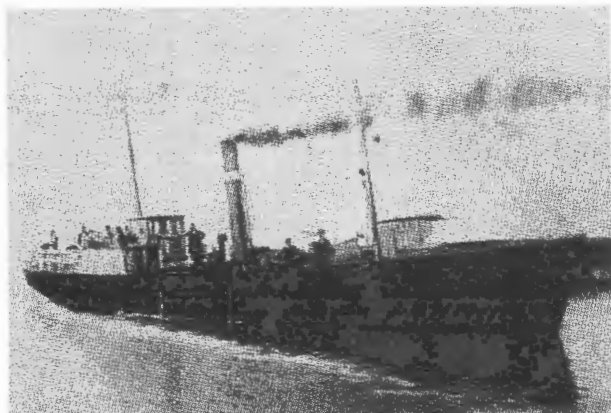
Posten paa Øerne blev uddelt af gaaende Bude, f. Eks. blev Posten mellem Marstal og Ærøskøbing bragt to Gange ugentlig af en gammel Kone, der gik den Rute fra cirka 1816 til 1834, hvorefter hendes Søn fortsatte til 1852. Fra dette Aar blev Post og Passagerer befordret pr. Vogn.

Postvæsenet gjorde meget for at forbedre Befordringen af Post og Passagerer over hele Landet, og hvor nye Dampskibsru ter skulde oprettes, betalte Postvæsenet betydelige Tilskud for Postbefordringen. Dette Tilskud bevirkede, at det kunde betale sig at fremskaffe en Dampbaad til Ruten Svendborg-Rudkøbing-Marstal. Marstal var dengang en By med en mægtig Sejlskibsflaade (i 1866 267 Skibe, max. i 1910 414 Skibe, hvoraf 4 Dampere). Tilskudet for denne Rute blev 250 Rdl. pr. Maaned, men postvæsenet forlangte herfor et godt sødygtigt Skib med en Fart af mindst 8 Knob, desuden skulde Skibet synes og kontrolleres af Postvæsenets Skibssagkyndige.

Der blev dannet et Interessentskab, Svendborg-Rudkøbing Selskabet, og som Ejer af Dampbaaden var optegnet Postkontra hent H. P. Hoff, Rudkøbing, og Konsul, Grosserer Rasmussen, Svendborg; da sidstnævnte gik konkurs, overtog hans Fuldmægtig, L. L. Bønnelycke, hans Andel i Skibet.

Dampbaaden blev bestilt hos Burmeister & Wain, det blev Bygning Nr. 41, og den blev døbt »ROLF«. I det danske Postmuseums Arkiv findes et Telegram fra Postkontra hent H. P. Hoff angaaende Udbetalingen af et Beløb til Burmeister & Wain for »Rolf«.

»Rolf« begyndte sin Tjeneste d. 25. Juli 1866, og Ruten havde altsaa 75 Aars Jubilæum sidste Aar. »Rolf« var saaledes det første postførende Dampskib paa denne Rute. Anskaffelsessummen var 18.500 Rdl., og Skibets Hoveddata var følgende (engelske Maal):

Længde p.p. i øverste Vandlinie	82'-5"
Bredde	13'-4 $\frac{3}{4}$ "
Dybde	6'-9 $\frac{1}{2}$ "
Største Dybgang	5'-1 $\frac{3}{4}$ "
Dødvægt	ca. 19 Tons
Tonnage	15 $\frac{1}{2}$ comm. Læster
Hestekraft	20 HK
Fart	8 Knob

Ovenstaaende Billede, der er fundet paa det danske Postmuseum og venligst udlånt derfra, er nu kopieret til vort B & W Museum; det viser »Rolf«, som den saa ud, da den forlod B & W. Det karakteristiske ved »Rolf« er Styrehusets Anbringelse agterfor Skorstenen, en ret usædvanlig Plads for Styrehuset paa danske Dampskibe, hvorimod de ældre, engelske Fisketrawlere næsten alle havde dette Arrangement; i mange Tilfælde skyldes det, at man ønskede en saa kort Rorledning som muligt. »Rolf« blev senere ombygget og fik et Styrehus foranfor Skorstenen, det gamle Styrehus blev da Rygesalon. Redningsbaaden, der paa Billedet ses forude med Bunden i Vejret, blev placeret paa en Opbygning mellem Skorstenen og det gamle Styrehus.

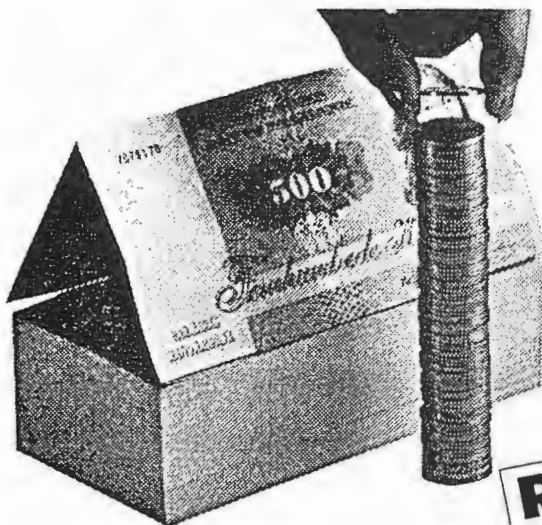
I denne Skikkelse blev »Rolf« Modellen for de smaa Dampere, der løber mellem de fynske Øer; de blev i Slutningen af 90-erne overtaget af A/S Sydfynske Dampskibsselskab, og de forskellige Dampskibsforbindelser blev forbedrede.

I de senere Aar er Forbindelsen mellem Svendborg og Rudkøbing blevet besørget af en mindre, enkeltsporet Jernbanefærge.

Kisby

Dit drømmehus ligger lige om hjørnet...

Boligopsparing med låneret

**RENTE
12%**

Med en Boligopsparing i Amtssparekassen kan du låne op til 5×din egen opsparing. En Boligopsparing i Amtssparekassen giver en yderst fordelagtig rente, nemlig den lovbestemte, højeste indlånsrente p.t. 6% + overrente p.t. 2%. Dertil kommer den skattefri statspræmie på 4% om året. Boligopsparingen giver dig ret til at låne, når du skal købe bolig, forbedre og modernisere. Kig ind i Amtssparekassen. Så får vi opsparingen til at passe til dine egne boligplaner. Drømmehuset er ikke så langt væk...

AMTSSPAREKASSEN

Det er nærliggende at tale med os

En Danmarkstur på frimærker

Far og søn – maleren Sven Havsteen-Mikkelsen og arkitekten Alan Havsteen-Mikkelsen – har sammen lavet et stykke enestående hverdagskunst. Danmark, dit og mit, tegnet på 34 frimærker.

Her fortæller *Alan Havsteen-Mikkelsen* om at rejse ud og finde sit eget land...

Ideen med Landsdelsserien var at tegne et portræt af Danmark. Ikke blot de karakteristiske landskaber og bygningsværker, som vi alle kender. Men også det skjulte Danmark, det glemte Danmark – det der kun er en del af vores bevidsthed.

For landet, egne, stederne og bygningerne er andet end det, vi ser med vore øjne. Det er også symboler. Baggrunden for vores historie. For mennesskelivet for og nu. For vores digtning, malerkunst og musik. Vore rødder, både som enkeltpersoner og som folk, er knyttet til steder, til egne, ja selv til navne: Dybbøl, Istedgade ...

Den særlige danske tradition for at være optaget af det, man ser, og tegne det, går tilbage til *Guldalderen*. I nyere tid kan vi tænke på *Fynboernes* direkte og ukunstlede, man kan kalde det folkelige, måde at tegne på.

Tegningen, skitsen, som er lavet på stedet, ejer en intensitet, en oplevelsens friskhed, som vi fandt kunne bruges i forbindelse med løsningen af så stor en opgave som den at tegne Danmark på frimærker.

Hver landsdel skulle repræsenteres ved 4-5 mærker. Vi tegnede som regel en landsdel om året. Vi rejste og tegnede og rådførte os med stedkendte folk. Motiverne var aldrig givet på forhånd. Vi kunne ende

op med 20 emner, som vi måtte arbejde os gennem, inden den endelige udvælgelse fandt sted.

På vore frimærkerejser har vi måttet krydse gennem landet på tværs af alléveje, på markstier, lange strande, gennem baggårde.

Dette har gjort landet særlig levende for os. Vi ved nu, at Danmark er et stort land. Så stort og så smukt og så varieret, at vi aldrig kan blive trætte af det.

Men det kræver at vi ser os for. Det kræver at vi fatter kærlighed til baggrunden, at vi sætter rod. Det er det indre, det skjulte liv, der giver det ydre mening.

Der er megen mening at hente i Danmark.

Det kan vore frimærker godt være med til at berette om.

JYLLAND

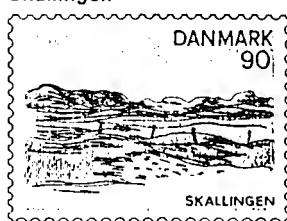
Tørskind

Tørskind ligger i en egen vidunderlig natur, vældige bakkekrage, slugter og heder.

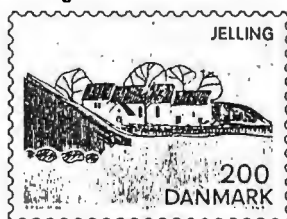
En stor fredning skal gøre hele området til en naturpark. Tidligere gik en lille lokal jernbane gennem landskabet. Den er nu nedlagt, men hvor sporene lå, er der lavet en natursti, så man kan komme helt tæt ind på det storladne landskab. Det var på denne egen, i Egtved, at man i 1921 fandt en ung bronzevaldernes grav.

Skallingen

I den danske sommer søger den store turiststrøm ud til Vesterhavets brede, hvide sandstrande. Nede syd for de søgte badesteder, danner kysten et lille udhæng. Det er Skallingen, en halvø mellem Ho Bugt og Vesterhavet. Her kommer ingen bade-gæster, men derimod geologer, ornitologer og botanikere. Plus en gang om året en masse lærer – til det berømte marked i Ho. Skallingen er fredet og et af Danmarks – og verdens – fineste naturreservater.

Jelling

De første kirker i Danmark rejstes i Hedeby og Ribe. De

Brev til Steenstrup, »Folketingsmand for Ærø« korrekt frankeret med 4 sk. – stp Marstal 16/3-67.

Indenlandsk »Franco« brev sendt fra Ærøskøbing til Odense, stemplet Arrøeskjöbing 30.3. 1853 Landsporto 6 sk. pr. lod for ufrankerede forsendelser – 6 med rødkridt – 1.4. 1851-31.12. 1860. Ann.stp Arrøeskjöbing er Antiqua type, som er udsendt i 1845 og nærmest følgende år.

var missionskirker. Da kristendommen på kongens bud blev landets religion rejstes en kirke i Jelling. Den var af træ og er borte nu. Omkring år 1100 byggedes på stedet en stenkirke, en af Danmarks ældste. Man kan gennem gulvet se ned til stolpehuller fra de ældste kirker. Jelling Kirke med sine høje, og de to runesten, er vort fineste minde fra den tid, da vort land blev et samlet rige. På runestenen møder vi for første gang ordet Danmark. Her er Danmarks dabsattest.

Kongeåen

I længde kan Kongeåen, oprindelig kaldet Skodborg å, ikke måle sig med Gudenåen, og den er ikke så vandrig som Skjern å. Alligevel kendes den af alle danskere, fordi den har været grænseå. Fra 1864 til 1920 gik statsgrænsen ved Kongeåen. Føthen gik her grænsen mellem kongeriget og hertugdømmet Slesvig. Der skulde dengang betales told ved Kongeåen, og der var et stort smugleri af stude.

Bovbjerg

I det ellers så ufrugtbare Vestjylland kommer man lidt syd for Lemvig ind i overraskende frodige områder. Forklaringen er, at isen, der formede det

danske landskab – men standse inde ved den jyske højderyg – her nåede helt ud til kysten og skubbende den gode jord foran sig. Bovbjerg lerbanke gør dog ikke noget voldsomt indtryk inde fra land. Men set fra stranden er den imponerende. Bovbjerg har tiltrukket kunstnere omtrent som Skaen. Her kom Jeppe Aakjær, Johan Skjoldborg og Thøger Larsen. Af malere Kristen Bjerre og Jens Sondergaard.

Vorupør

Livet ved den jyske vestkyst er hårdt. Mange farer truer fiskerne. Nogle af dem går stadig ud fra åben strand. Det sker bl.a. ved Vorupør syd for Hanstholm. Landskabet her er et af de ejendommeligste i Danmark, med fredede lyngarealer og vidtstrakte plantager. Om sommeren strømmer turisterne til. Men året rundt må fiskerne trække båden ud fra åben strand, når de skal på havet.

Trans

Syd for Lemvig, ikke langt fra Bovbjerg, ligger Trans Kirke. Den ligger helt ud mod den stejle skrænt. Gennem århundreder har havet ædt sig ind i sognet. Store landstrækninger er blevet skyllet bort. En

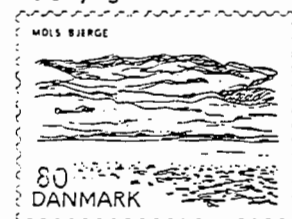
række høfter værner nu kirken mod havets angreb. Nær Trans finder man et ejendommeligt voldanlæg. Det taler om ufredstider, men man ved ikke hvorfor det er bygget. Trans er en barsk egn, men her har boet mennesker fra tidlig tid. Det ses af mange bronzealderhøje. Ved volden ligger 13 høje fra bronzealderen.

Ørslev Kloster

En halv snes kilometer øst for Skive ligger et gammelt benediktinerkloster. Ørslev Kloster. Her i klosterkirkens kor finder man Magnus Heinasons grav. Han var færing og Frederik den Andens yngling. Hans opgave var at bekæmpe sørøvere og bevare freden i Nordatlanten. Da kongen var død, rejste Heinasons fjender skrappe anklager mod ham og fik ham dødsdømt. Da hans lig senere blev ført til Ørslev, ringede kirkeklokkerne op gennem Jylland, som udtryk for, at folket havde en anden mening om ham end stormændene.

Mols Bjerge

Da ismasser for tusinder af år siden formede det danske landskab, pressedes jordmasserne til bjerger ved Ebeltoft Vig. Da isen smeltede bort, blev egnen ved Mols Bjerge

Nu kan De rejse fra Ærø med den ene færgerute og hjem via en anden på samme billet.

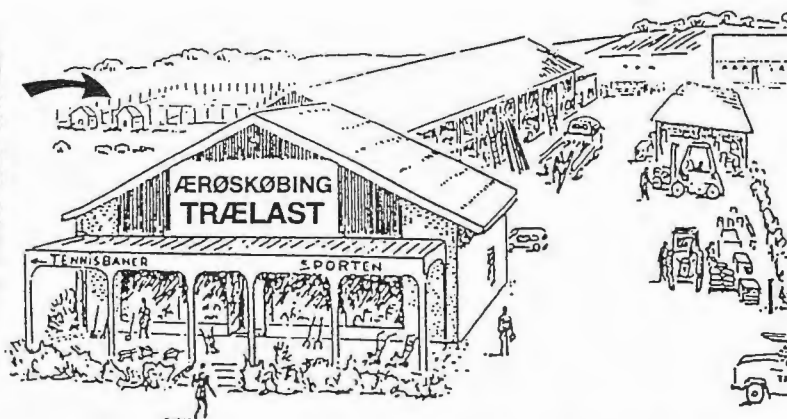
Søby-Faaborg: tlf. (09) 58 14 88
og (09) 61 14 88

Ærøskøbing-Svendborg: tlf. (09) 52 10 18
færgetelefon: (049) 67218

Marstal-Rudkøbing: tlf. (09) 53 17 22
færgetelefon: (049) 62670

**DET ÆRØSKE
FÆRGETRAFIKSELSKAB IS**

TENNIS!

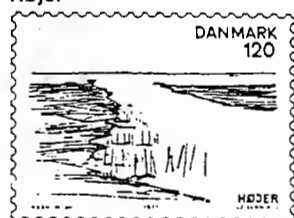

SPORTEN
Pilebækken 8 A
5970 Ærøskøbing
Tlf. 09 52 10 46

ÆRØSKØBING TRÆLØST
5970 Ærøskøbing
Tlf. 09 52 10 46

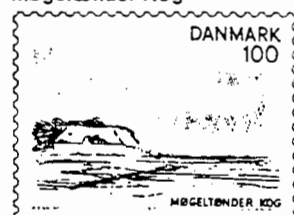
tidligt beboet. Her var gode muligheder for jagt og fiskeri. Dysser og bronzealderhøje vidner om den tidlige bosættelse. Ved Knebel ligger Danmarks mest imponerende dysser: et sekskantet gravkammer sat af mandshøje sten, med en kolossal dæksten. Mois Bjerger – skønnest i maj, når gyvel og kirsebær står i blomst.

Højer

Højer ligger i Danmarks sydvestligste hjørne ude i marskengene. Indtil for få år siden var Højer en flække, d.v.s. et landsogn med købstadsrettigheder. Højer var også længe en tysk by og havde tysk sognepræst indtil 1945. Vidåen, der er grænseå, løber ud ved Højer Sluse. Vandstanden skifter her med tidevandet. Dette mærkelige naturfænomen kan man iagttage ved Højer Sluse. I stormnætter må der gå vagt ved diget, fordi stormfloder stadig er en trussel i dette flade land.

Møgeltønder Kog

Et kog er et inddiget område. Langs vadehavskysten har havet taget meget land, og hele landsbyer er blevet offer for stormfloder. Men nyt land er indvundet ved at bygge diger. Uden for diget dannes et for-

land. En dag er det digemodent, d.v.s. man kan bygge et nyt yderdige og begynde at dyrke landet mellem de to diger, landet i kogen. Gårdene i kogen er bygget på varfter, som er opkastede jordhøje. Her havde man forhen en båd liggende, så man ved vintertid kunne sejle på besøg hos naboer, der boede på andre varfter.

Haderslev Domkirke

Domkirken rejser sig højt over den gamle købstad. Nærmest som på frimærket – ser kirken fra Dammen, har den stadig omkring sig de lave huse og slipper. En middelalderstemning. Den mægtige kirke var domkirke i middelalderen, men hørte ganske vist under Slesvig. Domkirke. Ved reformationen – som tidligt kom til Haderslev – blev den almindelig sognekirke, og først da Haderslev stift blev oprettet ved genforeningen i 1920, fik den igen rang af domkirke.

Vægterpladser i Åbenrå

I dag ligger denne smukke plads midt inde i Åbenrå, og man kommer til den ad smalle gader med gavlhuse. Men engang lå den uden for byen, og

her boede i små huse vægterne og skarpretterne. Senere voksede byen herud, og byfoged og skibsreder Sedien byggede et fornemt herskabshus på pladsen. De gamle huse er i dag fint restaureret. Nogle har mærkelige navne som Det blinde Æsel og Tressuren. Det sidste betyder noget i retning af amagerhyld, altså et sted hvor man anbringer kønne ting.

Skagen Fyr

Indtil for 100 år siden var Skagen et afsides og kuperet landsted. Et fiskerleje har her været gennem århundreder, men Skagen lå langt fra alfarvej. Rejsen fra Frederikshavn eller Fladstrand som den oprindelig hed – tog 11 timer med dækket. Det var kunstnere, der gjorde Skagen kendt. De blev betaget af det stærke lys over stranden, hvor de to have mødes. Dengang man fra den store verden kom til Danmark med skib, kunne folk stå længe på dækket og vente på at se frimærket på Skagen dukke op.

Lindholm Høje

Lindholm Høje, i udkanten af Nørresundby, er et af vore

Nå målet med Nykredit...

Kontakt os om
penge
til byggeri...

Nykredit
den nye danske kredittjenest

Kontakt
din lokale
vurderingsinspektør
HANS BREDMOSE
Tlf. 52 12 05

KOM IND TIL CREUTZ
OG KIG PÅ FRIMÆRKER -
ALBUM - KATALOGER

Creutz' Boghandel

Creutz' Hjørne . Ærøskøbing
Tlf. 09 52 10 22

ÆRØ KUL-OLIE

LOKAL INDKØBSFORENING

TLF. (09) 52 11 85

GIRO 7 01 74 64

- er frimærkesamlervenlig -
- bruger kun store frimærker
- rigtig påsat kuverten.

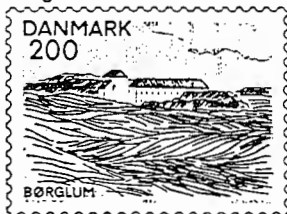
Bille Knudsen Shopping

Kirkestræde 10-12, 5960 Marstal. Indkørsel fra Strandstræde 24.
Sport - værktøj: Tlf. 09 53 13 91. Glas - porcelæn: Tlf. 09 53 12 79

mest særprægede forhistoriske anlæg. Her er afdækket en stor gravplads fra vikingetiden. Den lå længe ubemærket hen, fordi den var dækket med flyvesand i et lag på op til 4 meter. Forst i nyere tid er anlægget blevet udgravet. Her er ca. 700 grave, der er indrammet af skibssætningen, sten sat op i skibets form. Allerede for vikingerne var skibet et symbol på rejsen fra livet til landet bag døden.

Børglum

Kongsgården Børglum nær Løkken møder vi første gang i historien, da Knud den Hellige jaget af oprørske vendelboer søgte tilflugt her sammen med sin hird. Siden rejstes her et kloster, som nok er mest kendt for, at her residerede en af de sidste katolske biskopper i Danmark, Stygge Krumpen. Om ham har Thit Jensen skrevet en farverig og meget fantasifuld roman.

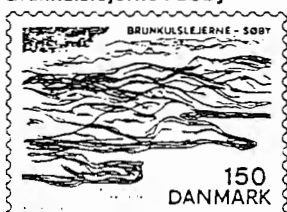
Stadil Kirke

Stadil Kirke ligger ejendommeligt ud mod Ringkøbing Fjord. Lille, sen den ud, men nogen fattig kirke er det ikke. Kirken indeholder nemlig et af de kendte »gyldne altre«, fra perioden 1100 til 1250, og peg-

nes til de største klenodier i dansk kunst. De fleste gyldne altre findes i dag på Nationalmuseet, men Stadil Kirke har beholdt sit originale alter. Gennem den særprægede kirkemur er slægt efter slægt gået til gudstjeneste, og gennem den store port er folk ført til det sidste hvilested.

Brunkulslejerne i Søby

Da der blev brændselsmangel under 2. verdenskrig, opdagede man, at der i nogle sogne syd for Herning lå mængder af brunkul dybt nede i jorden. Nu blev gård efter gård købt op. Gravemaskinerne tog fat. Arbejderne strømmede til. Men en dag var brunkulsen tyret forbi. Og tilbage lå vældige affaldsbunker og dybe og farlige vandhuller. Man tog fat på sagen og plantede træer på de store, hærgede områder. I dag er et helt nyt landskab ved at blive til i dette tidligere danske Klondyke.

Posthuset, Den gamle By, Århus

Posthuset er et arbejdende museums-posthus. Det er indrettet i Åbenråhuset - et bindingsværkshus fra 1700-tallet - og en vogngade fra Christiansfeldt. Det er indrettet med gammelt inventar og rummer også et telegraflokale med bl.a.

et morse-apparat og en model af den optiske telegraf. Bag kontoret ligger en postmesterdagligstue. Huset indeholder desuden sonderjyske minde-stuer samt en stor forgang, der bruges til frimærkeudstillinger. I postladen kan man se gamle isskæder, diligencer og andre køretøjer.

Kongenshus mindepark

Efter krigen i 1864 begyndte opdyrkningen af heden. Et næsten umenneskeligt slid blev lagt i det arbejde. Og det tog generationer. Men så var heden blevet grøn. For at undgå, at de danske heder helt skulle forsvinde, begyndtes et fredningsarbejde. Den første fredning er sket ved Kongenshus syd for Viborg. Det fredede areal er så stort, at man ikke kan se en menneskebolig i miles omkreds. Her er også anlagt en smuk mindelund med navne på de gamle slidere. Et stykke dansk kultur og et stykke dansk natur mødes.

KØBENHAVN/ SJÆLLAND

Den indre by

Nærbillede af den indre by. Resterne af blottede baggårde, bindingsværksgavle og de tætliggende små lejligheder, der er ved at forsvinde.

TOYOTA CARINA DX
 5dørs liftback 1600 cc. 86 HK ved 5600 o/min. 5 gear.
 175 km/t 18,5 km/t ved 90 km/t (ECE)
 Pris kr. excl. lev. kr.

● TOYOTA TOPTEKNOLOGI

TOYOTA – ÆRØ

H. VILSMARK
 TLF. 09 58 11 50

UNO-X DØGNTANK

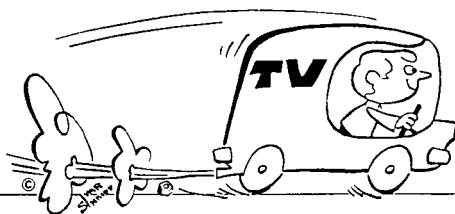
ALBANI DEPOT

Edvin Møller Hansen
 Klausenskovvej 4 . 5960 Marstal
 Tlf. 09 53 18 11

EL-HUSET

H. GODTFREDSSEN
 Ærøskøbing . Tlf. 09 52 10 63
 Aut. elektro installatør

*HAR DE PROBLEMER
 INDENFOR VORES BRANCHE,
 NÅR DE ANLØBER
 MARSTAL ER VI ALTID
 FORBEREDT PÅ HURTIG SERVICE*

KOPA-RADIO
 & TV Center ApS

KONGENSGADE 31
 5960 MARSTAL
 TLF. (09) 53 15 00

Udsigt fra Rundetårn

Med et kig lige ned i Regensens gård, løftes blikket frem mod C. F. Hansens domkirke, der ligger som et stort skib omgivet af et mylder af tage og huse.

Hovedbanegården

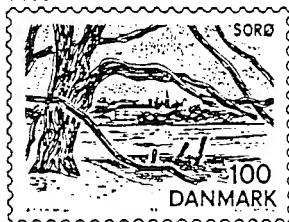
Et vidunderligt rum. Den smukkeste hovedbanegård i Europa, siges det. For provinsboen ofte det første møde med hovedstaden. For københavnere en daglig passage.

Havneparti

Havnen er det, som har skabt København. Her er Christianshavns gamle pakhus. Bagved Thurahs mesterværk af et tårn, på Vor Frelses Kirke.

Sorø

Da Grundtvig tumlede med sine ideer om en højskole, ønskede han den skulle ligge i Sorø. Han elskede byen fordi den rummer så mange minder om dansk historie. Det var Absalons by, og her var han begravet. Her skrev Saxo sandsynligvis sin Danmarkskrønike. Holberg gav store midler til det lærde akademi, og fik af kongen, som tak herfor, fri begravelse i Sorø Kirke. En højskole i Grundtvigs ånd blev akademiet ikke. Men ved Sorø, med udsigt til akademiet og klosterkirken, hvisker vinden om dansk historie gennem hundreder af år.

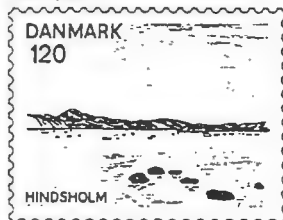
Grundtvigs barndomshjem i Udby

Et barndomshjem med bindingsværk, brosten og stråtag, anonym dansk byggeskik. I 1983 er det 200 år siden, at Grundtvig blev født. Han levede de første 9 år af sit liv i Udby ved Vordingborg. Livet her kom til at fylde meget i hans liv. Da han skulle oversætte Saxos raffinerede latin til dansk, brugte han djerpe sjællandske udtryk fra sin barndoms landsby. Mange af dem havde han fra sin barnepige Malene, der også med »toner fuldrene« sang nogle af Kingos salmer ind i ham.

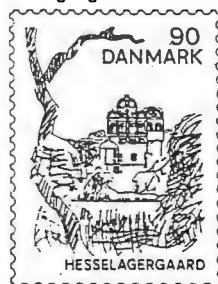
FYN

Hindsholm

Hindsholm er den nordligste del af Fyn, der munder ud i Nordsøen mellem Bøge og Mejlo lige for Fyns Hoved. Her var maleren Johannes Larsens land. I sin lille erindringsbog »Jeg kan huske« skriver Johannes Larsen om barndommens Kerteminde, fjorden, Hindsholm og Hverringeskovene. Her gik han på stranden og fandt forstenede sopindsvin, vættelys og snegle-huse. Senere begyndte han at samle fugle og dette blev hans evige inspiration til træsnit, blæk og akvareller.

Hesselagergård

Hesselagergård på Sydfyn anses for at være en af vore fineste renæssancebygninger. Og få danske herregårde har så eventyrlig en beliggenhed. Den er opført i 1538, men nogle år efter blev der lavet en påbygning, nemlig de ejendommelige runde gavle, som er lavet efter venetiansk forbillede. For nogle år siden boede den franske vinkonge Rothschild på Hesselagergård om sommeren, ledsaget af et mindre hof.

Rise Spare- og Lånekasse

Ærøs selvstændige pengeinstitut

St. Rise Landevej 10

5970 Ærøskøbing

Tlf. 09 52 14 08

Åbent:

Mand. - fred.: 9 - 12

og 14 - 16

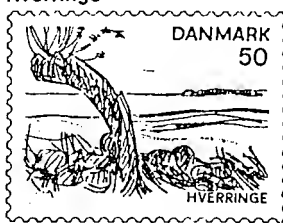
torsd.: 9 - 12 og 14 - 18

H. C. Andersens hjem i Odense

I Munkemøllestræde nummer 3 i Odense ligger H. C. Andersens barndomshjem. Her levede han fra han var 2 år til han var 14. Ved århundredskiftet blev huset bygget om. Der blev sat butiksruder i, og dets oprindelige præg gik tabt. Siden er der blevet gennemført en restaurering, der så vidt muligt har ført huset tilbage til H. C. Andersens tid. Alligevel har huset ikke den atmosfære, man forventer. Kun i den lille gård og have bag huset får man en fornemmelse af, hvordan her har været på eventyrdigterens tid.

Hverringe

Når man skal finde noget, der er karakteristisk for hver enkelt landsdel, må man for Fyns vedkommende sige, at hvad er vel mere fynsk i vores opfattelse end et stengærde med et piletræ? Sådan et fandt vi ved Kerteminde Fjord. Det kan kun være Fyn og ingen andre steder. Opgaven at finde stedstypiske ting, bliver vanskelige år for år. Forskellene udjævnes for hvert år, der går. Men her står en rigtig fynsk pil, ved Hverringe.

LOLLAND FALSTER/BORNHOLM

Kaj Munks barndomshjem i Opager

Kaj Munk var dreng her, på et husmandssted, blandt fattigfolk på de fede lollandske herregårdssletter. Da Kaj Munk i 1940 havde været hjemme på Lolland og begravet sin mor, holdt han i Vedersø en prædiken om sin far og mor og barndomshjemmet i Opager. En passage lod: Du lille stråtekte hus under kastanjerne, hvor har du lært mig at elske alle små hjem i Danmark. For det fine ved dig var vel, at du ikke var noget særligt. Og at far og mor i det store og hele var som alle andre mennesker.

Carl Nielsens barndoms hjem, Nr. Lyndelse

Huset i Nørre Lyndelse ligger ud til en befærdet landevej og er i fin stand - museumsstand. Når man besøger Carl Nielsens fødehjem om sommeren, råder der en egen grøn skumring, som stod man på havets bund. Huset ligger da i skjul af den frodige have, som i Carl Nielsens barndom var et blomstrende grønt vildnis, fyldt med fugle og den musik, man genfinder i hans sange og symfonier. Så kan man godt forestille sig, at det var her, han som dreng gik og spillede på brændestykker.

Grønsund

Grønsund er det snævre farvand mellem Mon og Falster. Særlig kendt fordi Marie Grubbes skæbne er knyttet til det. Tre gange var hun gift. Først med kongesønnen, der blev statsholder i Norge. Da hun blev skilt fra ham, giftede hun sig med en jysk herremand, men flygtede senere sammen med staldkatten Loren. De slog sig ned i Børrehuset ved Grønsund, og her levede Marie Grubbe som fægekone, mens Søren sad i fængsel, sigtet for mord. Da Molberg under pesten orlod København, sejlede Marie ham over det lille sund.

Bornholm

Bornholm ligger så afsides fra det øvrige Danmark, at den må have sin egen plads på Danmarks kortet, lidt for sig selv, hede i et hjørne. Øen er natur og historie. Mange malere har søgt og søgt til Bornholm - de stærke farver, det stærke lys. Og den helt sin egen historie. Først under svenskekrigene, hvor den varigt kunne være gået tabt for Danmark, hvis ikke befolkningen havde rejst en frihedskamp. Og den fik sin særlige tragiske historie, da dens byer blev bombet i maj 1945, mens resten af Danmark fejrede befrielsen.

UNO-X STOKKEBY

HANS ALBERTSEN
Stokkeby . 5970 Ærøskøbing
Tlf. 09 52 18 49

Eli Thomas Hansen
ÆRØSKØBING

TLF. 09 52 10 29

– *stedet for boligudstyr*

Ærø
Bang & Olufsen
forhandler

*Radio-
& TV-Service*

Søndergade 15

Tlf. 09 52 25 25

**FAF
FODER**

OVERALT PÅ ÆRØ

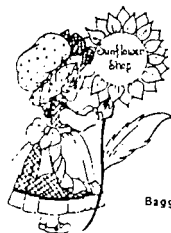

RUGBRØD

.. og en masse andet brød

Rohlings Bageri . Ærøskøbing

Telefon 521131

Costely Blomster

LONE OG FL. JØRGENSEN

Baggaarde . 5970 Ærøskøbing . Tlf. 52 13 31

ÆRØ VVS I/S

Vand - Ventilation
Sanitet - Fjernvarme
Centralvarme
Oliefyr - Gas
Blikkenslager

Havnen 4
5970 Ærøskøbing
Tlf. *52 10 45

Brøndstræde 23
5960 Marstal
Tlf. 53 31 21

Postkørslen på Ærø

Før 1810, da bipostkontoret i Ærøskøbing blev oprettet, skete postbesørgelsen mellem Ærøskøbing og den øvrige ø formentlig kun med lejlighedsvis befordring. Efter bipostkontorets oprettelse blev posten til og fra Marstal besørget ved gående bud. Det første bud på ruten var *Inger Carlsen*, som besørgede posten til 1834, hvorefter hendes søn, *Frederik Carlsen*, fortsatte til 1852, hvor postekspeditionen i Marstal blev oprettet, og en kørende post i åben vogn blev indsat på ruten. Den første postkører hed *Anders Hansen*, kaldet *Præst*, som 1853 afløstes af *Poul Kock*, der allerede 1856 afløstes af *Claus Rasmussen Clausen*. Betalingen for postens befordring var beskeden. I 1868, da Clausen som følge af den nye dampskibsrute til Marstal måtte anskaffe sig en omnibus fra kgl. karetmager Fife for 500 rdl., blev godtgørelsen sat til 1 rdl. 48 sk. tur og retur. Clausen søgte da også gentagne gange om en passende forhøjelse. I et andragende af 14. marts 1871 udtaler han, at han havde håbet, at åbningen af dampskibsforbindelsen Svendborg – Rudkøbing – Marstal skulde have bragt ham flere rejsende, således at han kunde have ventet en større passagerindtægt, men desværre blev dette håb skuffet, idet han »siden forgangne Juul knapt har havt 3 Reisende«. Forøvrigt synes kontrahenten også at have været ude for konkurrence fra marstallernes side, idet postinspektør H. G. Petersen i en skrivelse af 28. november 1870 anfører, at Clausen beklager sig over at gå glip af rejsende, som kommer med dampskibet til Marstal og skal videre til Ærøskøbing. »Der findes nemlig stadig Folk paa Marstal Bro, som søge at kapre disse Reisende, og at disse, i Stedet for at vente $\frac{1}{4}$ á $\frac{1}{2}$ Time paa at blive befordrede med Clausen, foretrække at lade sig befordre med en af Concurrenterne i Marstal«. Antallet af rejsende med dagvognen var ganske rigtigt meget beskedent. Således blev der i året 1. juli 1866 til 30. juni 1867 fra Marstal til Ærøskøbing befordret 329 passagerer og i modsat retning 258. Taksten var 48 sk. Postkører Clausen søgte i 1873 om tilladelse til indtil videre at måtte benytte åben vogn, fordi stormfloden i 1872 havde ødelagt vejen over Drejet. Vejvæsenet havde ganske vist efter foretagen reparation erklæret vejen for åben for almindelig trafik, men materialet til vejens istandsættelse bestod af så løst materiale, at det var aldeles umuligt at køre på den med en tung omnibus og to heste, før den var helt til-

Dagvognen Ærøskøbing-Marstal 1916.
På bukken postkontrahent
H. M. Clausen.

Ta' ud til

KØBMAND

NIELS LAURITZEN

STATENE, ÆRØSKØBING TLF 09 52 10 13

LIGE I CENTRUM

Den gamle Købmandsgaard

v/Ellen og Hermann

Torvet 5 . 5970 Ærøskøbing

Tlf. 09 52 20 37

»Det billige hjørne«

v/Else Dahlquist

Tlf. 09 53 16 94

Ærø Legetøj

Kongensgade 34 . 5960 Marstal

Tlf. 09 53 24 16

Wulffs Farvehandel

v/Ebbe Skæmning, Vestergade 70, 5970 Ærøskøbing
09 52 10 19

Skæmings Farvehandel

Skøvgården 19, 5960 Marstal
09 53 11 95

Dagvognen Ærøskøbing-Søby
1916.
På bukken landpostbud
Chr. Dauer.

kørt. Samtidig ansøgte kontrahenten om en forhøjelse af godtgørelsen fra 9 mark til 2 rdl., »fordi alt, hvad der hører til Livets Ophold, daglig stiger i Priis«. Begge hans andragender bevilgedes, dog kun så længe de ekstraordinære vejforhold varede. Forøvrigt havde postinspektør H. G. Petersen i anledning af ødelæggelsen af vejen over Drejet som følge af stormfloden foresået en ny vej over dæmningen ved norets nordside, hvorved der kunde spares en vejlængde på $\frac{1}{2}$ mil, men vejvæsenet gik imod forslaget som alt for kostbart i forhold til de ærøske vejes ringe benyttelse. Godtgørelsen for postens befordring blev i 1894, hvorefter hans hustru overtog kontrakten. I 1898 overtog sønnen, *H. M. Clausen*, postkørslen, som han fortsatte til langt op i dette århundrede (1939), hvorefter postbesørgelsen blev overtaget af de ærøske rutebiler. Da natdampskibet fra Svendborg til Rudkøbing fra 1. april 1902 i månederne marts-oktober fortsatte turen til Marstal, blev også posten til Ærøskøbing, der elers måtte ligge over i Svendborg ca. 9 timer, før den kunde sendes videre med skibet til Ærøskøbing, sendt via Marstal, og dagvognens afgang fra Marstal måtte derfor sættes til kl. 5 om morgnen. Som følge af, at kontrahenten nu måtte overnatte i Marstal, og under hensyn til, at han ikke kunde påregne den samme indtægt af passagerer som hidtil på grund af det tidlige tidspunkt, blev godtgørelsen forhøjet med 45 kr. pr. måned.

Første gang, da automobil blev benyttet til postbefordring på Ærø, var i 1911, da postkontoret i Marstal rekvirerede automobilejer *Carl Clausens* bil til transport af posten til Ærøskøbing, fordi dagvognen på grund af snemasserne ikke kunde komme igennem.

Fra 1. maj 1917 besørges trafikken udelukkende med automobil. Postkører Clausen fratrådte hvervet som postkontrahent den 31. december 1939, fra hvilket tidspunkt *Herman Gehring* og fra 1. april n. å. interessentskabet »*De ærøske Rutebiler*«, der nu drives af kommunerne, har overtaget postbesørgelsen.

Som et kuriosum kan nævnes, at en indsender til »*Ærø Folketidende*« i 1916 foreslog en elektrisk sporvej mellem Ærøskøbing og Marstal.

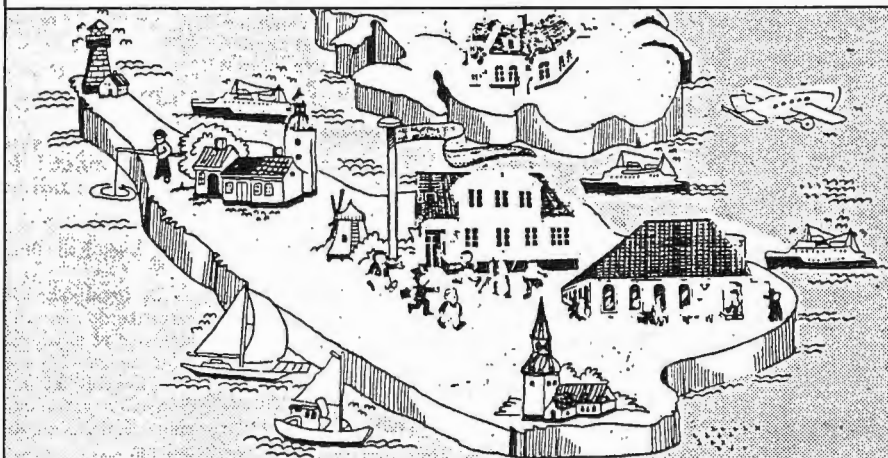
Ruten Ærøskøbing-Marstal gik oprindeligt ad landevejen over Lille Rise og ad den såkaldte »Galgevej«. Provst *Tholle* i Store Rise, som på beboernes vegne havde ind-

"Økonomi er kunsten
at få det meste ud
af livet"

George Bernard Shaw

Lær kunsten hos os

 DEN DANSKE BANK

Med øje for fremtiden

SYDFYNS DISCONTOBANK

Marstal
Kirkestræde.Tlf. 53 14 08

øens bank

Ærøskøbing
Torvet.Tlf. 52 10 56

sendt og fået afslag på et andragende til generaldirektoratet for postvæsenet, hvori han anfører:

»Følgen af denne Mangel af noget Postsamlingssted i Rise Sogn er da ikke blot den, at alle større Pakker, som de to gaaende Landpostbude ikke kunne medtage eller ere forpligtede til at besørge, maa hentes i Ærøskøbing, for adskillige Beboere fra langt bortliggende Steder (som Graastensmark og Dunkjærmark) gælder det om en Strækning af over 1 Mil, – men ogsaa, at Korrespondancen i høj Grad forsinkes, særlig mellem Sognene selv her paa Øen. Som et Eksempel herpaa skal jeg tillade mig at anføre, at naar jeg her med Landposten *Mandag* Eftermiddag faar et *Lørdag* Formiddag i Marstal Landsogn indleveret Brev med Anmodning om Svar omgaaende, vil et saadant omgaaende Svar først kunne afgaa med Landposten herfra *Tirsdag* Eftermiddag til Ærøskøbing; her ligger saa Brevet, til Posten gaar til Marstal *Onsdag* Middag (eller Eftermiddag), og fra Marstal gaar det saa først ud til Landsognet *Torsdag* Formiddag!« Og provsten tilføjer: »Paa længere Strækninger i vort Land kunde der naas langt hurtigere Svar«.

Til afhjælpning af den langsomme postgang foreslog provsten, at »den kørende Post fra Ærøskøbing til Marstal, i Stedet for at køre ad den saakaldte »Gallevej«, ved denne Vejs Begyndelse kørte gennem Thorup om ad Dunkær Mølle til Dunkær Kro, hvor der da blev anbragt en Brevkasse, der skulde tømmes, hver Gang Postvognen passerede frem og tilbage«. Trods anbefaling fra postmesteren i Ærøskøbing blev andragendet imidlertid afslået, fordi det vilde koste postvæsenet 100 à 120 kr. årlig.

Så længe Ærø var forbundet med Slesvig, var der som tidligere nævnt postforbindelse 2 gange ugentlig, søndag og onsdag, mellem Ærøskøbing og Sønderborg. Ruten gik med åben vogn til Søby og videre med færge til Mommark, over Hørup til Sønderborg. Færgeren var en åben båd, og overfarten var i slet vejr højst ubehagelig for passagererne, jfr. ovenfor.

Efter at Ærø havde fået dampskibsforbindelse med Svendborg, blev også postforbindelsen med Søby ændret. Postforbindelsen mellem Ærø og Als blev nedlagt som følge af, at Ærø forblev ved Kongeriget ved Wienerfreden 1864, medens det øvrige Slesvig blev afstået til Preussen og Østrig. Derimod vedblev personfordringen på færgeruten endnu en række år, idet færgeriet blev afgivet fra postvæsenet til indenrigsministeriet den 1. april 1872. Søby og Vestærø fik nu udelukkende postforbindelse med omverdenen over Ærøskøbing. Fra den 1. september 1866 blev der åbnet en kørende landpostrute mellem Ærøskøbing og Søby. Vognen blev sat ind på »Søbygaard«, hvorfra landposten så besørgede omdelingen til fods. Den første kørende landpost hed *Schøslær*; derefter har tre slægtled af familien *Dauer* besørgt postturen mellem Ærøskøbing og Søby.

Byggesagkyndig
Poul Erik Skovmøller
Skovballevej 33, Landet
5700 Svendborg
Tlf. (09) 54 14 32

Byggesagkyndig
Frede Find
Kildetoften 1, Tved
5700 Svendborg
Tlf. (09) 21 27 72

BRF/Svendborg

Byggeriets Realkreditfond
Dækker kommunerne:

Svendborg, Gudme, Marstal, Rudkøbing, Sydlangeland, Tranekær og Ærøskøbing.

Der står mennesker bag pengene

Ærøskøbing postkontors jubilæumsstempel 1949. Sidestempel markerer ruten: Ærøskøbing, Søby, Mommark, Sønderborg. – så længe Ærø var forbundet med Slesvig var der postforbindelse 2 gange ugentlig, søndag og onsdag, mellem Ærøskøbing og Sønderborg. – Ruten gik med åben vogn til Søby, derefter færge og postrytter.

Brev til København. Korrekt frankeret med 8 øre. (Landsporto 0-250 gr 8 øre, 1.1. 1875-30.9. 1901. Ann. stempel nt 89, sidestempel Marstal 9.11. 1876.

NOGET PÆNT
NOGET INTERESSANT
NOGET POSTHISTORIE

MED PÅ RÅD

A/S ROBERT **BECHGAARD** FRIMÆRKER
JULIUS THOMSENSGADE 7 - DK-1974 FREDERIKSBURG C - 01 35 68 32

50 års jubilæumsudstilling
FRIMÆRKER SOM HOBBY
på Marstal Centralskole
30.-31. maj 1987

Åbningstider:

Lørdag d. 30. maj
Reception kl. 10-11
Udstillingen åbner kl. 11-17

Søndag d. 31. maj
Udstillingen åbner kl. 10-17

Udstillingens præsidium:

Jens Groth Lauritsen, borgmester i Ærøskøbing
Ole Pihl, borgmester i Marstal
Alan Havsteen-Mikkelsen, arkitekt M.A.A.
Bernhardt Hansen, tidl. borgmester i Marstal,
– medlem af Ærø Filatelistklub gennem 50 år

Udstillingsudvalg: Ole Nielsen

Niels Nielsen

Økonomiudvalg: Tonny Nedergård

Peter Wollesen

Karen Hansen

PR. udvalg: Arne Pedersen

Laur. Lauritzen

Keld Rasmussen

Kasserer: Karen Hansen,

Mosevej 7, Søby

Ved udarbejdelse af katalog er anvendt materiale fra:

Dansk Post & Telegrafmuseum

Huberts beskrivelse af Ærø

Marstal Havns Historie

Håndbog for Reisende 1824

C. Th. Høy: Træk af Marstals Historie »Ærøboen«

Ærø Avis

Tidsskrift fra Burmeister & Wain

Kromans Ærøskøbing Postkontor 1749-1949

Kromans Marstal Postkontor 1849-1949